

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**29 Mayıs 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

29 Mayıs 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Gemilerin Teknik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Akdeniz Üniversitesi Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Havacılık Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

- Dahilde İşleme Rejimi Tebliği (İhracat: 2006/12)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği (İhracat: 2020/10)

Bitkisel üretimin 2020'de artacağı tahmin ediliyor

Üretim miktarının bu yılın ilk tahmininde geçen yıla göre, tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 7,3, sebzelerde yüzde 0,8, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 5,3 artış göstereceği bekleniyor. TÜİK'in 'Bitkisel Üretim 1. Tahmini'ne göre; üretim miktarlarının bu yıl tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 7,3 artışla 68,5 milyon tona, sebzelerde yüzde 0,8 artışla 31,3 milyon tona, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 5,3 artışla 23,5 milyon tona çıkması bekleniyor.

Buğday üretiminde yüzde 7.9 artış bekleniyor

Tahıl ürünleri üretim miktarlarının 2020'de geçen yıla göre yüzde 7,9 artarak 37,1 milyon ton, buğday üretiminin yüzde 7,9 artarak 20,5 milyon ton, arpa üretiminin yüzde 8,7 artarak 8,3 milyon ton, çavdar üretiminin yüzde 3,2 artarak 320 bin ton, yulaf üretiminin yüzde 9 artarak yaklaşık 289 bin ton olması bekleniyor. Kırmızı mercimeğin yüzde 12,9 artışla 350 bin ton, yumru bitkilerden patatesin yüzde 4,4 artışla 5,2 milyon ton, yemeklik baklanın ise yüzde 3,8 düşüşle 5,3 bin ton olacağı hesaplanıyor.

Yağlı tohumlardan soya üretiminin değişim göstermeyerek 150 bin ton olacağı öngörülürken, tütün üretiminin yüzde 14,3 artarak 80 bin ton, şeker pancarı üretiminin ise yüzde 10,6 artarak 20 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Sebzeler grubunun önemli ürünlerinden domatestede yüzde 1,9, kuru soğanda yüzde 6,8, hıyarda yüzde 1,2 artış olacağı tahmin edilirken, karpuzda yüzde 6,4, kavunda yüzde 2,2, taze fasulyede yüzde 4,4 düşüş hesaplanıyor.

TCMB'NİN RESMİ REZERV VARLIKLARI YÜZDE 6 AZALDI: 86.3 MİLYAR DOLAR

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) resmi rezerv varlıkları, nisanda bir önceki aya göre yüzde 6,3 azalarak 86,3 milyar dolara geriledi. TCMB tarafından açıklanan Nisan 2020 dönemine ilişkin 'Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi Gelişmeleri'ne göre; döviz varlıkları yüzde 15,5 azalışla 50,1 milyar dolara gerilerken, altın cinsinden rezerv varlıklar yüzde 10,8 artışla 34,8 milyar dolara yükseldi. Vadesine 1 yıl veya daha az kalmış Merkezi Yönetim ve Merkez Bankasının önceden belirlenmiş döviz çıkışları (döviz kredileri, menkul kıymetler ve mevduat işlemlerinden doğan yükümlülükler) nisanda bir önceki aya göre yüzde 0,6 azalarak 22,3 milyar dolara düştü. Bu tutarın 17,3 milyar doları anapara, 5 milyar doları faizden oluştu. Söz dönemde, Merkez Bankasının yurt içi ve yurt dışı yerleşik bankalarla yaptığı finansal türev işlemlerinden kaynaklanan net döviz ve altın yükümlülükleri 37,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşirken, söz konusu tutarın 17,2 milyar doları bir ay vadeli olarak kayıtlara geçti.

Şarta bağlı döviz çıkışları, 1 yıl içinde ödenecek Hazine garantili dış borçlar ile diğer yükümlülüklerden (bankacılık sektörünün döviz ve altın cinsinden zorunlu karşılıkları ve akreditifler) oluştu. Söz konusu yükümlülükler nisanda bir önceki aya göre yüzde 7,4 azalarak 30,2 milyar dolar oldu.

İşgücüne katılımda zayıflama sürececek

Türkiye’de COVID-19 salgınıyla duran ekonomik aktivitenin işgücü piyasalarına yönelik olumsuz etkileri içinde, işgücüne katılım oranındaki azalış eğilimi dikkat çekiyor. Türkiye’de genel olarak krizlerde iş bulma ümidindeki azalma nedeniyle toplam istihdama katılımda düşüş, kadınların istihdama katılımında ise yükseliş görülüyor. Bu etki,

COVID-19 salgını ile başlayan salgın döneminde de gözlenmeye başladı.

İş bulma ümidinin kırılması önemli etkenlerden biri Strateji ve Bütçe Başkanlığının (SBB), 2020 Ocak-Şubat-Mart dönemine yönelik olarak yayımladığı İşgücü Piyasalarındaki Gelişmelerin Makro Analizi çalışmasında, işgücüne katılımın düşme eğiliminin gelecek dönemde de devam etmesinin beklendiğini vurgulanarak, “İşgücüne katılma oranlarındaki azalışların nedeni olarak erkeklerde emeklilik ve iş bulma ümidinin kırılması olarak gösterilirken kadınlarda temel neden ev işleriyle meşgul olma olarak gösterilmiştir. Koronavirüsün yayılımını engellemek adına alınan izolasyon tedbirleri nedeniyle hem küresel anlamda hem Türkiye’de ekonomik aktivitenin bir süre yavaşlayacak olması, işgücüne katılım oranlarında yakın dönemde bir iyileşme beklenmemesine yol açmaktadır” denildi. İŞKUR verilerinde de Nisan ayı sonu itibariyle kayıtlı işsizlerdeki düşüş dikkati çekti.

SBB çalışmasında işgücüne katılımdaki düşüş eğiliminin 2019 içinde başladığı ve 2020 yılı Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,2 puan gerilediği belirtildi. Yine ocak döneminde kadınlarda işgücüne katılımın 1,4 puan, erkeklerde ise 0,9 puan azaldığına işaret edildi.

Erkeklerde işgücüne katılımın yüzde 70, kadınlarda yüzde 32,2, toplamda ise yüzde 51 olmasının yanında, ocak döneminde toplam işgücünün 31 milyon 629 bin kişi ile bir önceki yılın altında bir kişi sayısına düşmesine işaret edildi. Mevsimsel etkilerin düzeltildiği verilerde de 2020 ilk döneminde işgücüne katılımın 0,5 puan gerilediği hatırlatıldı.

Paranın yönü değişiyor ama bu kez 'seçici'

Mart ayında zirve yapan gelişen ülke piyasalarından (EM) sermaye çıkışları ikinci çeyrekte hız kesti. İş Yatırım'dan Şant Manukyan yüksek getiri arayışındaki fonlarda bir dönüş yaşandığını fakat yatırımcıların bu sefer seçici olduğunu belirtiyor.

29 Mayıs 2020

Hilal SARI

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF) verilerine göre mart ayında COVID-19 endişelerinin pik yapmasıyla 100 milyar dolara ulaşan gelişen piyasalardan (EM) sermaye çıkışları, ikinci çeyrekte iyileşme umutları ve ABD Merkez Bankası'nın (Fed) parasal teşvikleriyle hız kesti.

IIF'in günlük sermaye çıkışlarını izleyerek yayınladığı mayıs tarihli bir raporda "EM'lere yabancı sermaye akışı ikinci çeyrekte tekrar pozitifte döndü", başka bir deyişle sermaye girişleri yaşandı. IIF verilerine göre gelişen ülke hisse ve tahvillerine giriş, nisanda tekrar pozitifte döndü ve sırasıyla 2 ve 15,1 milyar dolar sermaye girişi oldu. Çin denkleminden çıkartıldığında ise EM'lerden net sermaye çıkışının, marttaki keskin düşüşe göre hız kesse de devam ettiği gözlemleniyor.

'Tam bir geri dönüş yok'

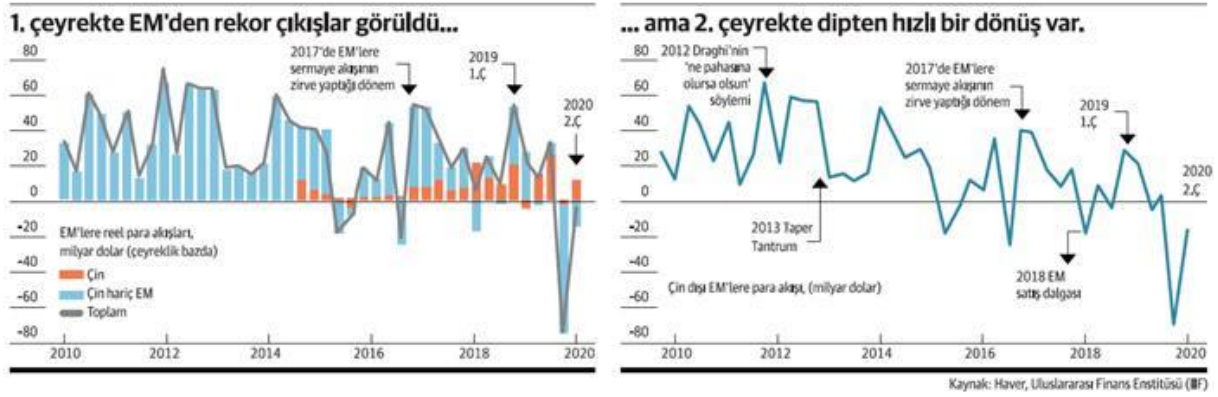
IIF makro ekonomisti Jonathan Fortun 14 Mayıs'ta yaptığı açıklamada "EM'lere son haftalarda akışta iyileşme var mı? EVET. EM'lerin ihracı bunda etkili oldu mu? KESİNLİKLE. En kötüyü geçtik mi? MUHTEMELEN. COVID- 19 şoku öncesine

döndük mü? HAYIR. EM akışları şu anda tam bir geri dönüş sergilemiyor. Seride yapısal kırılmalar görüyoruz” dedi.

Uzmanlara göre 2009’dakinden farklı bir dönüş seyri görüyoruz ve bu sefer yatırımcılar çok daha seçici davranıyor. Türkiye ise bu süreçte negatif ayrıışan gelişen piyasalardan biri...

10 milyar dolarlık çıkış

Türkiye de ilk çeyrekteki çıkış dalgasından payına düşeni aldı ve mayısın ikinci haftası itibariyle 10 milyar doların üzerinde sermaye çıkışı yaşandı. Ocakta 900 milyon doların altında olan çıkışlar, martta 3 milyar dolarla zirve yaparken, nisanda 1,9 milyar dolar, mayısın ilk haftasında da 1 milyar doları buldu. Mayısın ikinci haftasında ise çıkışlar TCMB verilerine göre 793 milyon dolara geriledi. Öte yandan nisandaki 1,9 milyar dolarlık çıkış mayısın sadece ilk iki haftasında neredeyse yakalanmış oldu.

Şant Manukyan: Genel sermaye dönüşü iki temel dinamiğe dayanıyor

İlk çeyrekte görülen rekor çıkışların ardından gelişmekte olan ülkelere bir sermaye dönüşü var fakat bu sefer 2009 sonrası dönemden farklı bir yol izliyor. Dönen sermaye seçici davranıyor ve 2009'daki gibi top yekun bir dönüş yok. Genel sermaye dönüşü iki temel dinamiğe dayanıyor: Büyük ekonomilerin attığı stabilizasyon adımlarıyla gelen bir rahatlama var; ABD Merkez Bankası'nın varlık alımları da güven verdikçe fonlar getiri kovalamaya başladı. Fakat ABD'nin sıfır düzeyindeki ve Almanya'nın eksiye getirilerinden ziyade gelişen ülkelerin yüksek getirili varlıklarına bir yöneliş var. Nisan ayında 10'a yakın gelişmekte olan ülke borçlanmaya çıktı.

Yatırımcı neye göre karar veriyor?

Arjantin'in durumu belli, bizim CDS'lerimiz 500 küsürlerde, Brezilya'da yine çok volatil hareketler görüyoruz. Evet, bir geri dönüş var, ama bu sefer sermaye top yekun değil

ülke seçerek dönüyor gelişen ekonomilere...

Açılmanın ne olduğunu henüz bilmiyoruz

Ekonomilerin yeniden açılması da yatırımcılara 'bu hızda açılmaya göre varlıklar ucuz' algısı veriyor. Fakat bunu savunmak zor, açılmaktan kastımızın henüz ne olduğunu bilmiyoruz. Restoranlar kaç kişi alacak, otellerde ve uçaklarda kaç kişi olacak, henüz net değil.

Hong Kong kararı krize dönüşebilir

ABD'nin Hong Kong'un statüsünü gerçekten iptal etmesi genel bir risk iştahını kötü etkileyecek bir krize dönüşebilir. Hong Kong'un hem ticarete ayrıcalıkları var hem de vergi/ vize olmadan hareket edilebilmesi, şirketlerin hukuki anlamda orda olmak istemesinin nedenlerinden. Ayrıca Hong Kong, Çin'in dolar akışını regüle eden bir yer. Bu iptal olursa, başta Çin olmak üzere, ABD'li şirketlere kadar etkisi uzanacak hem finansal, hem de ekonomik bir kriz çıkar. ABD gerçekten bu siyasi retoriğini politik olarak aksiyona dönüştürürse, bu genel risk iştahını kötü etkiler.

Fatih Özatay: Türkiye vadesi gelen borcunu ödeyebileceğini göstermeli

Gelişen dünyaya dönen sermayede Türkiye'nin negatif ayrışmasının nedeni risklerimizin artmış olmasından kaynaklanıyor. Kırılganlık algımız diğer bazı gelişen ülkelerle birlikte yüksek. Bunlar arasında Arjantin, Meksika ve Brezilya da var. Türkiye özelinde ve genel olarak negatif ayrışanlarda özellikle bankacılık dışı kesimin açık döviz pozisyonunun yüksek olduğunu görüyoruz. Bu Rahip Brunson krizinden de önce yazıp çizdiğimiz, yaklaşık beş yıllık bir sorun. Döviz borç ve alacağımız arasındaki fark, herhangi bir kur artırıcı şoka karşı kırılganlığımızı yükseltiyor. Riskler azalmakla birlikte durum böyle. Merkez Bankası tarafından yayınlanan net uluslararası yatırım pozisyonu açığımız G20 ülkeleri arasında 2018 Ağustos'unda da en yüksekti, şimdi de öyle. Rezervlerimizin düşüklüğü de dış borç nedeniyle tartışılıyor. Özel sektörün borcunun fazla olması ve bunun daha çok döviz elde edemeyen kesimden gelmesi, Türkiye'yi ayrıştıran nedenler.

Nasıl tersine döndürülebilir?

Bunun için iki şey gerekiyor. Öncelikle bu salgının öncesinde de risklerimiz yüksekti ve bu risklerden kaynaklanan kırılganlığı artırmak için - artık içi boşaltılmış bir ifade ama - yapısal reformların yapılması gerekiyor. Özellikle son iki üç aylık dönemdeki gelişmeler için ise vadesi gelen borçların ödenebileceğini göstermemiz, faydalı olabilir. Bunun için birkaç yol var. Swapın şimdilik olmayacağı anlaşıldı. IMF'nin az

koşullu imkanları var ama siyaseten istenmiyor. Üçüncüsü G20 ülkeleri içinde de tartışılmaya başlanan 'borç öteleme' anlaşmaları. Bu da riskli tabi. Çünkü yeni Dünya Bankası Başekonomisti Carmen Reinhart'ın da dediği gibi buna hem ABD'nin, hem Çin'in katılması lazım. Tek başına olacak bir şey değil. Dördüncüsü de biraz şans: Bu iş çabuk biterse, turizm gibi döviz getirili sektörlerde gelirleriniz tekrar artarsa yine kırılabilirlik algımız azalmış olur.

Serhat Gürleyen: Yabancı yatırımcıyı ürküttük, nazlanması normal

İlk tercih edilen ülkeler arasında değiliz. Yüksek betalı bir ülkeyiz ve yabancı yatırımcının girmekte nazlı davranması anlaşılır bir durum. Değerlemesi daha pahalı olsa bile bizden daha iyi durumda olan bir yığın gelişmekte olan ülke var. Son bir iki gündür hafif bir kımıldama olsa da bunun kalıcı bir para mı yoksa hedge fonlar gibi 'vur-kaççı' yatırımcılar mı olduğunu bilemiyoruz. Kısa vadede çok birşey yapılamaz. Ankara'nın bir ekonomi politika tercihi var. Öncelikleri doğrultusunda politikalarını yabancı yatırımcıyı ürkütecek şekilde uyguladı. Swap kapandıktan sonra yabancı yatırımcı Türkiye'deki pozisyonlarını hedge edememeye başladı. Bu defa CDS'le kendini korumaya çalıştı ve CDS haketmediğimiz düzeylere yükseldi. Kredi derecelendirme kuruluşları son birkaç yıldır bankacılığa yönelik düzenlemelerimiz konusunda endişeli. Tüm bunlara rağmen en azından dirençli bir ekonomiyiz ve salgını iyi yönettik. Tek sorun yabancı yatırımcının daha az geldiği bir ülke olma yolunda gidiyoruz. Bundan sonra batıdan çok Asya ve Ortadoğu'dan gelebilir.

'Ekonomik canlılık' için finansman paketi yolda

Turizm, inşaat ile KOBİ yoğun yerli imalat ve tüketimi artırmak için yeni destek paketi geliyor.

28 Mayıs 2020

ANKARA(DÜNYA)

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından duyurulan, ekonomik canlılık sağlamayı hedefleyen, tüketim, turizm, konut KOBİ ağırlıklı imalat sanayiine yönelik finansman kolaylığı paketlerinin yarından itibaren açıklanacağı belirtildi.

Bakan Albayrak, TRT’de yaptığı açıklamada, “Şimdi bundan sonraki süreçte, normalleşme süreci, iktisadi faaliyetin devamı noktasında hızlı adımlarla iç piyasa, iç talebin hızlı şekilde normalleşmesi, bunun içerisinde sosyal ihtiyaç destek paketleri olacak, finansman kredi destek paketleri olacak. Bunun içerisinde konut anlamında ülke tarihinin en uygun maliyetli, uzun vadeli, ödemesiz farklı paketlerimiz olacak. Bunun yanında turizm, seyahat anlamında sektörlerimizi desteklemeye yönelik paketlerimiz olacak. Farklı talepler oluyor, vergi, öteleme, kısmi çalışma gibi talepler oluyor. Bunlara çalışıyoruz. Bunlarla ilgili bazı adımlarımız olacak, bunları Meclis süreciyle ilişkilendirerek adımlarımız olacak. Bu dinamik süreci hızlı şekilde yönetmemiz lazım” ifadelerini kullanmıştı.

KOBİ ağırlıklı imalatçıların da talebinin canlandırılması hedefleniyor

Yeni finansman paketleri içinde, yerli üretici ve KOBİ yoğun olan mobilya, elektronik, beyaz eşya, bisiklet-motosikler, ev tekstili, çeyiz vb. sektörlerle olan talebin artırılması için uygun finansman koşullarının sağlanacağı belirtildi. Bankalar ile üreticilerin de anlaşarak uygun faizli özel paketler sunabileceği belirtildi.

Otomobilde uygun faiz

Otomobile yönelik bankaların başlattığı kampanyanın daha uygun faizlerle yeniden açılması da sağlanacak. Bankalar üreticiler ile anlaşarak, yerli üretim otomobillere yönelik uygun faizli taşıt kredisi kampanyası açmıştı. Bunun daha da iyileştirileceği kaydedildi.

Sadece dar gelirli değil, orta gelir grubuna yönelik de konut kredisi sağlanacak

Hazırlanan paketlerde uygun faizli konut kredisi de planlanıyor. Kamu bankalarının düşük gelir grubuna yönelik konutlara çok uzun vadeli ve şimdiye kadar uygulananların en düşüğü seviyesinde faizle konut kredisi açacağı belirtildi. Orta gelir grubuna yönelik konut kredilerinin de uygun faizlere çekileceği belirtildi.

Turizme destek

COVID-19 salgınında en olumsuz etkilenen sektörlerden olan turizmi canlandırmak amacıyla da emekliler öncelikli olarak, tatil kredi paketleri açılacak. Bankaların bu krediye sıcak bakacağı belirtiliyor. Turizm sektöründe bankaların kredi programları yanında, seyahat acentesi ve otellerin de finansman ya da indirim yönünde kampanya başlatacağı belirtildi.

Tuz Gölü'nde 2. büyük para kaynağı bulundu

28.05.2020 17:46

Prof. Dr. Yorulmaz nasıl olacağını açıkladı

TUZ GÖLÜ'NDE 2. BÜYÜK PARA KAYNAĞI BULUNDU

Türkiye'nin ikinci büyük gölü olan Tuz Gölü, suyun içinde yaşayan algler ve bakteriler nedeniyle pembe renk aldı. Prof. Dr. Mustafa Cemal Darılmaz "Tuz Gölü'ne bu rengi veren bakteriler boyar madde olarak kullanılıyor. Bakterileri saflaştırıp ticari bir ürün haline getirilip satılabilir" dedi.

Konya, Ankara ve Aksaray sınırları içinde bulunan ve kapalı havza özelliği taşıyan Tuz Gölü, Türkiye'nin tuz ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılayanın yanında doğal güzelliğiyle de dikkat çekiyor.

İlkbahar ve yaz aylarında göçmen kuşlara ev sahipliği yapan göl, çoğunlukla flamingoların konaklayıp kuluçkaladığı yer olması nedeniyle de halk tarafından 'flamingo cenneti' olarak biliniyor. Tuz Gölü'nü koronavirüs salgını nedeniyle bu yıl yerli ve yabancı turistler ziyaret edemedi.

BEYAZ VE PEMBE BİR ARADA

Algler, sıcaklığın ve tuzluluğun arttığı yaz dönemlerinde kırmızı renkli beta-karoten madde üreterek güneş ışınlarının zararlı etkilerinden kendisini koruyor. Yine bu dönemde halo bakteriler ise fazla ürettiği için gölün rengi pembe veya kırmızı rengine bürünüyor. Sıcaklık azalınca veya yağmurlu dönem başlayınca göl tekrar eski haline kavuşuyor.

"TUZCUL OMURGASIZ"

Tuz Gölü'nün pembe rengine bürünmesiyle ilgili bilimsel açıklamalarda bulunan Aksaray Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Cemal Darılmaz, "Tuz Gölü zaman içerisinde pembemsi ve kırmızımsı renklere bürünüyor. Bu rengi veren ise artemia salina adını verdiğimiz tuzcul bir omurgasız. Aynı zamanda bazı bakteriyeller de var" dedi.

Prof. Dr. Mustafa Cemal Darılmaz "Bu renklenme aynı zamanda flamingolarında besini olduğu içinde flamingoların kanatlarındaki renklerde beslenmesi veriyor. Flamingolar Tuz Gölü'nde küçük omurgasızlar ve böcek ile yosunlarla besleniyor. Beslendiği maddede karotin dediğimiz madde ne kadar fazla ise kuşun renklenmesi de o kadar fazla oluyor. Flamingolar renklerini tuz gölünden alıyorlar" dedi.

"EURO ÜZERİNDE KULLANILIYOR"

Tuz Gölü'ne bu rengi veren bakterilerin boyar madde olarak kullanıldığını aktaran Darılmaz, "Hatta en önemlisi para basımında kullanılan renklenme de, euro üzerinde bu boyar madde kullanılıyor. Bu biyoteknolojik yöntemlerle üretilmesi gerekmekte. Bu bölgedeki bakterileri saflaştırıp ticari bir ürün haline getirilip pazarlanabilir ise de, ticari olarak da para kazanılabilir. Tuz nasıl değerli ise bu da ayrı bir pazar olabilir" diye konuştu.

IMF'den 60 ülkeye 22 milyar dolarlık destek

IMF Başkanı Georgieva, COVID-19 salgınıyla mücadele kapsamında, 60'a yakın ülkeye 22 milyar dolarlık destek sağlandığını ve yeni talepler almaya devam ettiklerini belirtti.

28 Mayıs 2020

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınıyla mücadele kapsamında, 60'a yakın ülkeye 22 milyar dolarlık destek sağlandığını ve yeni talepler almaya devam ettiklerini belirtti.

BM, Kanada ve Jamaika'nın sponsorluğunda 50'ye yakın devlet ve hkmet başkanının yanı sıra Dünya Bankası ve Uluslararası Para fonu (IMF) gibi küresel finans örgütlerinin başkanlarının katılımıyla "COVID-19 ve Sonrası Dönemde Kalkınma için Finansman" başlıklı üst düzey toplantı düzenledi.

Georgieva, burada yaptığı konuşmada, 2020'nin daha küçük küresel ekonomiyle tamamlanacağını, dünyanın neredeyse yüzde 90'ını oluşturan 170 ülkenin daha k durumda olacağını söyledi.

Ülkeler artan iflas ihtimaliyle karşı karşıya

IMF'nin küresel ekonominin bu yıl yüzde 3 daralacağını öngördüğünü hatırlatan Georgieva, son verilerin küresel ekonomideki daralmanın bundan daha kötü olabileceğini düşündüğünü kaydetti.

Georgieva, 2021'de kısmi bir toparlanma beklediklerine işaret ederek, dünya genelinde politika yapıcılarının ekonomiyi istikrara kavuşturmak için attıkları adımlara değer verdiklerini aktardı.

Küresel finansal koşulları iyileştirmeye yönelik merkez bankalarının aldığı önlemleri anımsatan Georgieva, finansal koşulların belirsiz ekonomik ve tıbbi gelişmelere bağlı olduğunu, ülkelerin artan iflas ihtimaliyle karşı karşıya olduğunu dile getirdi.

Mali eylemlerin değeri 9 trilyon dolar

Georgieva, krizin etkilerine karşı koymak ve toparlanmayı desteklemek için özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için mali desteğin sürdürülmesini savunduklarını vurgulayarak, "Küresel olarak bu zamana kadarki mali eylemlerin değeri yaklaşık 9 trilyon dolar ve gelecek aylarda önemli ilave çabalara ihtiyaç duyulacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Krizin gelişmekte olan ülkelerdeki finansal koşulları nasıl etkilediğine de değinen Georgieva, "Krizin başlangıcında, sadece 2 ayda, yatırımcılar gelişmekte olan piyasalardan 100 milyar dolardan fazla çekim yaptı, bu küresel finansal kriz döneminde olandan 3 kat daha fazla." dedi.

Georgieva, COVID-19 krizine karşı IMF'nin attığı adımlara da dikkati çekerek, "Benzeri görülmemiş ölçekte acil durum finansmanı sağlıyoruz. Şimdiden 60'a yakın ülkeye 22 milyar dolarlık ödeme yaptık, yeni talepleri almaya ve işleme koymaya devam ediyoruz. Daha önce bu kadar çok ülkeyi aynı anda ve bu hızda desteklemedik." diye konuştu.

IMF Başkanı Georgieva, fonun imtiyazlı kredi verme kapasitesini 3'e katladığını ve en yoksul üye ülkelerin 27'sine borç yardımı sağladıklarını bildirdi.

İlave finansal eylem ihtiyacı

Dünya Bankası Başkanı David Malpass da COVID-19 salgınının ekonomik etkilerine karşı bankanın bu zamana kadar attığı adımları ve sağladığı destekleri anlattı.

Bu zorlu zamanda dünyanın en yoksul ülkelerine ilave finansal kaynak sağlamayı taahhüt ettiklerini anımsatan Malpass, şiddetli sağlık krizi, derin küresel durgunluk ve benzeri görülmemiş toplumsal etkileri dikkate alındığında atılan adımların yeterli olmayacağını ve ilave finansal eyleme ihtiyaç olduğunu ifade etti.

Malpass, G20  lkelerinin yoksul ülkelerin borç ödemelerinin askıya almaya yönelik programını memnuniyetle karşıladıklarını vurgulayarak, ticari kreditörler de olmak üzere tüm resmi ikili kreditörlerin buna katılması gerektiğini dile getirdi.

ABD ilk çeyrekte yüzde 5 küçüldü

ABD ekonomisi bu yılın ilk çeyreğinde yıllık bazda olarak yüzde 5 küçüldü. Beklenti ABD ekonomisinin yüzde 4,8 daralacağı yönündeydi.

28 Mayıs 2020

ABD'de GSYH 2020 yılının ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5 daraldı. Ekonomistler ise ekonominin yüzde 4,8 küçülmesini bekliyorlardı.

İlk çeyrekte motorlu araçlar hariç tutulduğunda ekonomideki küçülme yüzde 4,7 olarak gerekleştı.

Tketicı harcamalarının yüzde 6,8 azaldığı ilk çeyrekte, işletme yatırımlarında düşüş yüzde 7,9 oldu.

2020 ilk çeyrekte ihracat yüzde 8,7 azalırken, ithalatta düşüş yüzde 15,5 olarak gerekleştı.

'Kontrollü normal hayat' 1 Haziran'da başlıyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 1 Haziran'dan itibaren belirlenecek kurallar çerçevesinde restoran ve kafelerin açılacağını, şehirler arası seyahat kısıtlamasının kaldırılacağını açıkladı. 65 yaş üstü ve 18 yaş altı hariç sokağa çıkma yasağı da sona eriyor.

29 Mayıs 2020

Koronavirüs salgını nedeniyle uygulanan kısıtlamaların tamamına yakını, belirlenen kurallar uyulması koşuluyla kaldırıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Huber Köşkü'nde video konferans yöntemiyle son kez yapılan ve 4 saat süren Cumhurbaşkanlığı Kabinesi toplantısı sonrası normalleşme süreci kapsamında alınan yeni kararları açıkladı. Erdoğan, "Şehirler arası seyahat kısıtlaması 1 Haziran'dan itibaren kaldırılmıştır. Olumsuz bir durum görmememiz halinde yeniden getirebiliriz. 1 Haziran itibariyle kamu personeli iş başı yapacaklar. 65 yaş üstünün sokağa çıkma sınırlandırılmasını pazar günleri 14:00-20.00 saatleri arasında istisna kapmasında devam edecek" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sokağa çıkma kısıtlamalarının bazılarını bir süre daha sürdürmekte fayda gördüklerini belirterek, "Yeni normal düzende maske, mesafe, temizlik, bunları ihmal etmeyelim" dedi.

Erdoğan, eğlence merkezleri ve nargile içilen mekanların ise bir süre daha kapalı tutulacağını söyledi.

Normalleşme adımları neleri kapsıyor?

1 Haziran itibariyle,

- Şehirlerarası seyahat sınırlaması tamamıyla kaldırıldı.
- Kreşler ve gündüz bakım evlerinin tamamı açılacak.
- İşletme sahibi 65 yaş üstü vatandaşları maske, mesafe ve temizlik şartına riayet şartıyla işinin başında olabilecek.
- İdari izinde bulunan veya esnek çalışma sistemine dahil olan kamu personeli normal mesaiye başlayacak.
- Yol güzergahlarındaki dinlenme tesisleri hizmet vermeye başlayacak.
- Plajlar, milli parklar ve bahçeler belirlenen kurallar dahilinde faaliyete geçebilecek.
- 65 yaş ve üstünün sokağa çıkma sınırlaması ve pazar günleri 14.00-20.00 saatleri arasında istisna kapsamında olma uygulaması devam edecek.
- Hayvan satış yerleri faaliyete geçebilecek.
- Plajlar, milli parklar ve bahçeler belirlenen kurallar dahilinde faaliyete geçebilecek.
- Sürücü kursları, benzeri kurslar hizmet verebilecek.
- Müze ve ören yerleri açılacak.
- Deniz turizmi, balıkçılığı ve taşımacılığı ile ilgili sınırlamalar da belirlenen kurallar dahilinde kaldırıldı.
- Bireysel sporlarla ilgili sınırlamalar kaldırılmıştır.
- 0-18 yaş grubunun tamamı, çarşamba ve cuma günleri 14.00-20.00 saatleri arasında sokağa çıkma sınırlamasına tabi olmayacak.
- Restoran, kafe, pastahane, çay bahçeleri ve kaplıca türü işletmeler belirlenen kurallar dahilinde saat 20'ye kadar hizmet vermeye başlayacak.
- Hipodromlar 10 Haziran'da açılacak.

Ferit Barış PARLAK

29 Mayıs 2020

Günü kurtarma modelinde, “sigorta” olur mu?

“Günü kurtarma” modelini, her alanda, “alışkanlık” haline getirdik...

Üretimde de...

Ekonomide de...

Politikada da...

★★★

Doğrudur...

Belirsizlikler planlamayı güçleştirir...

Ancak...

Farklılaşmayı/ayrışmayı yani fırsatları beraberinde getiren de aynı belirsizliklerdir...

★★★

Hazırlıklı olan ekosistemleri “belirsizlikler” güçlendirir...

★★★

Hukuk/eğitim/üretim kültürü temelli ekosistemler, “uzun vadeli planlamanın” katalizörüdür...

İşbirliği, iş ahlakı, iş disiplini gibi kavramlar da bu ekosistemlerin ürünüdür...

Yetenek, çaba, çalışkanlık, üretebilmek bu ekosistemlerde ödüllüdür...

★★★

Yeteneğin, çabanın, çalışkanlığın, üretebilmenin en büyük ödülü kârdır...

Aynı zamanda ileriye görebilmektir kâr, geliştirebilmektir...

Eğitimi, adaleti kısacası ekosistemi güçlendirebilmektir...

★★★

Ve ancak...

Bu ürün ve ödüllere sahip olanlar “belirsizlikleri satın alma” refleksine sahip olabiliyor...

★★★

Örnek mi?

Fransız bir otel zinciri...

Tüm otellerini salgın hastalıklara karşı sigortalayabilmeyi yıllar önce düşünebiliyor...

Ve...

Günü düşünmediği için, bugün, “Otelim ne zaman dolacak?” diye düşünmüyor...

VELHASIL...

Bizde ise...

Bırakın salgın hastalığı; don, sel, deprem gibi “yüksek ihtimalli” riskler dahi göz ardı ediliyor...

Ekosistemin kazandırdığı “Günü kurtarma alışkanlığı”, uzun vadede hepimizi “çaresiz” bırakıyor ve/ veya borçlu çıkarıyor...

Geriye “katlanmak” kalıyor...

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Kılıçdaroğlu ile Akşener baş başa ne konuştu?

Koronavirüs nedeniyle ailelerin bayramlaşamadığı Ramazan Bayramı'nda CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İYİ Parti Lideri Meral Akşener'e evinde bayram ziyaretinde bulundu.

İki lider, Akşener'in evinin bahçesinde Ekrem İmamoğlu, Canan Kaftancıoğlu ve Buğra Kavuncu'nun da yer aldığı bir fotoğraf verdiler. Ziyaretin sadece o masa etrafındaki bayramlaşmadan ibaret olduğunu düşünmeyin. Çünkü iki lider heyettekileri bahçede bırakıp eve geçiyor ve 45 dakika süren baş başa bir görüşme yapıyorlar. 'Millet ittifakı'nın geleceği açısından önemli bir görüşme olduğunu söylemekle yetineceğim.

'MİLLET İTTİFAKI'NIN GELECEĞİ

Meral Akşener'in "HDP, PKK'nın uzantısıdır" sözleriyle başlayıp HDP'li Sırrı Süreyya Önder'in açıklamalarıyla büyüyen tartışma, şimdilik yatıştırıldı. Ama bir hasar bıraktı. Ayrıca 'millet ittifakı'nın geleceği açısından soru işaretlerinin oluşmasına neden oldu. İYİ Parti ile HDP arasında yaşanan tartışmanın 'millet ittifakı'nı çatlatma ihtimali Kılıçdaroğlu'nun uykularını kaçırıyordu. Kılıçdaroğlu-Akşener görüşmesinin başlıklarından birini 'millet ittifakı'nın geleceğinin oluşturduğu söyleniyor.

HDP'SİZ OLMAZ

Başkanlık sistemine geçilmesiyle birlikte siyasetin paradigması değişti. Kılıçdaroğlu, CHP'yi yüzde 25'in üzerine çıkaramıyor ama ittifaklarla sonuç almaya çalışıyor. Cumhurbaşkanlığı seçiminde başarılı olamadı ama yerel seçimlerde ittifakların yararını gördü. İstanbul ve Ankara'yı ittifaklar sayesinde kazandı. HDP'nin yer almadığı bir ittifakın Erdoğan karşısında başarılı olamayacağı görüşünde. O nedenle İYİ Parti ile HDP'yi 'millet ittifakı' havuzunun içinde tutmaya çaba gösteriyor.

ÜÇÜNCÜ İTTİFAKI ÖNLEME HAMLESİ

İYİ Parti ittifak sürecinde kozlarını iyi oynamaya çalışıyor. O nedenle İYİ Parti'nin masasında iki seçenek bulunuyor.

1) 'Millet ittifakı' ile devam.

2) Saadet, DEVA ve Gelecek Partisi ile üçüncü ittifakı kurmak.

İYİ Parti'de ibre 'millet ittifakı'dan yana olmakla birlikte üçüncü ittifak da ciddi olarak müzakere ediliyor. Üçüncü ittifakla birlikte hem HDP bagajından kurtulmayı, hem de milliyetçi-muhafazakâr ittifakın oluşturacağı sinerjiden yararlanmayı planlıyorlar. Ama her iki modelin de kendine göre artıları ve eksileri var.

KİLİT CUMHURBAŞKANI ADAYLIĞI

Cumhurbaşkanlığı seçiminde Akşener iki hamle yapmıştı.

Abdullah Gül'ün ortak aday olmasını engellemiş ve kendisi cumhurbaşkanı adayı olmuştu.

'Millet ittifakı' ya da üçüncü ittifakın kaderini de yine cumhurbaşkanı adaylığı belirleyecek. Yok, bu kez Meral Akşener tek başına aday olacak anlamında söylemiyorum. Bu kez çatı adaylık söz konusu.

Eğer İYİ Parti'nin öncülüğünde üçüncü ittifak kurulmayacaksa, bunun için kurulamayacak. Bir de Abdullah Gül, tüm stratejisini CHP ve HDP'nin içinde yer alacağı bir modele göre yaptığı için buna engel olur. Çünkü Cumhurbaşkanlığı'nı ancak onların desteğiyle kazanabileceğini düşünüyor.

Ama işi o kadar kolay görünmüyor. Hatta işi daha da zorlaştı.

Önünde Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş ve Meral Akşener gibi engelleri var. Bir de CHP tabanı Gül'e ikna olmuyor. Üstüne Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş alternatifleri oluşunca şansı daha da azaldı.

Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş aday olursa, "Kazanamadıkları takdirde belediyeleri de kaybederiz" kaygısı hâkim olursa ibre Meral Akşener'e döner mi?

AKŞENER'İN ÇATI ADAY FORMULÜ

Cumhurbaşkanı adayı olan, ancak yüzde 7.3 oranında oy alan Akşener'in bu kez tek başına aday olması ihtimali zayıfladı. Ancak İYİ Parti liderinin bu kez 'millet ittifakı'nın ortak cumhurbaşkanı adayı formülünü yoklaması bekleniyor. Geçen sefer baştan adaylığını ilan eden Akşener'in, bu kez kendisi ya da işaret edeceği bir ismin çatı adayı olması için kozlarını kullanacağı söyleniyor.

ALEV COŞKUN, VEDAT ECZACIBAŞI OLAYI HAKKINDA İLK KEZ KONUŞTU

HABERTÜRK yazarı Nagehan Alçı, Yıldıray Oğur'un yazısını referans göstererek, 27 Mayıs sürecinde yaşanan çok büyük bir acıyı gündeme taşıdı. Vedat Eczacıbaşı'nın, Toma Meyhanesi'nde kadehini kaldırarak "Benim için hâlâ başbakan olan Adnan Menderes'in şerefine" demesi üzerine Alev Coşkun'un ihbar ettiğini, bunun üzerine tutuklanan Vedat Eczacıbaşı'nın gördüğü işkenceye dayanamayarak intihar ettiğini yazdı. Habertürk'te canlı yayına bağlanan Pınar Eczacıbaşı ise Alev Coşkun'u babasının ölümünden sorumlu tuttuğunu söyledi. Habertürk iddialar hakkında açıklama yapması için Alev Coşkun'a bağlanmak istemiş ancak konuşmamış. Nagehan Alçı'ya sordum. Bir açıklama göndermemiş.

ALEV COŞKUN'UN AÇIKLAMALARI

İddialar hakkında yazmadan önce Alev Coşkun'u aradım. Kendisiyle iki kez konuştuk. "Vedat Eczacıbaşı'nı ihbar ettiniz mi?" diye sordum. "Ne ihbarı ya.. İhbar diye bir şey yok ortada. Ne ihbarı, neyin ihbarı" karşılığını verdi. Olay günü Nurettin Sözen, Dr. Sedat Akman, Özer Öztarhan'la birlikte Toma Meyhanesi'nde yemek yediklerini, Vedat Eczacıbaşı ve 30 arkadaşının saldırısına uğradıklarını anlattı. Vedat Eczacıbaşı'nın "Adnan'ın şerefine" diye kadehini kaldırdığını söyledi. Olayla ilgili haberin çıktığı gazetelerde bazı bölümlerin silinmiş olarak çıkması üzerine sıkıyönetimin "tahkikat başlattığını" anlattı. "İhbar etsem ne olur, etmesem ne olur... Sıkıyönetim şartları var. Öyle bir şey yok" dedi.

Pınar Eczacıbaşı'nın babasının intiharından sorumlu tutulmasını ise "O kızın o cevabına duygusal olarak bir şey demem yani. Doğal karşılıyorum" diye değerlendirdi. Bence Alev Coşkun bu olay hakkında daha ayrıntılı açıklamalar yapmalı. Ayrıca Alev Coşkun'un da işaret ettiği gibi Vedat Eczacıbaşı hariç, olayın tanıkları hayatta. Onlar da konuşmalı.

Peki Alev Coşkun'un açıklamalarından ikna oldum mu? Hayır, olmadım. Çünkü karanlıkta kalan ve aydınlatılması gereken birçok nokta var. Bu tür olaylar tek yanlı savunmalarla aydınlatılamaz. Mahkeme dosyası incelenmeli, Vedat Eczacıbaşı ile birlikte tutuklananlar da konuşmalı.

Bir de 27 Mayıs'ta yaşanan bu tür acılar için, Yassıada'da bir hafıza müzesi oluşturulmalı.

Yeni bir dünya

Esfender KORKMAZ

29 Mayıs 2020

Pandemi sonrası Dünya da ve Türkiye'de iktisadi gidişatı farklı değerlendirenler var. İktisadi gidişatın doğru tahmini ve analizi, ancak ve ancak tarafsız bir gözle yapılabilir. İdeolojik düşünenler, iktidar veya muhalefet yanlısı militanlar, siyasi iktidardan beklentisi olanlar, doğru tespit ve doğru tahmin yapamazlar. Bu durumda bazıları siyasi iktidara yaranmak için hem hükümeti yanıltıyor hem de vatandaşı yanıltıyorlar.

Dünyada Pandemi sonrasını felaket olarak görenler var... Ekonomist Nouriel Roubini, **"Dünyada üç hafta içinde ekonomilerin her alanında serbest düşüş yaşandı. En az 10 yıl sürecektir küresel bir depresyon yaşanacak. Ekonomi toparlansa dahi çok düşük seviyelerde kalacak."** diyor.

Muhtemelen Roubini, 2009 krizini tahmin ettiği için, yıldız olma sendromu yaşıyor. Ancak 2009 krizini herkes tahmin etmişti.

Dünyada on yıl sürecektir bir durgunluk yaşanmaz. Zira 10 yıl durgunluk yaşanması için iktisadi ajanların bu kadar uzun süre pasif kalması gerekir. Bu da hayatın normal akışına aykırıdır. Dahası iktisadi altyapı ve şartlarda eski krizlere göre değişmiştir. **Artık dünyamızda politikalar daha kapsayıcı, daha hızlı ve daha pratiktir.**

Aslına bakarsak, küreselleşme sürecine hakim olan yeni liberal politikalar 30 yıllık ömrünü bitirdi. Küreselleşmeden önce de aynısı olmuştu. Kamu mali politikalarını ve devlet- piyasa optimal dengesini öne çıkaran Keynesgil politikalar da, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, ikinci petrol krizine kadar 28 yıl sürmüştü.

Pandemi olmasaydı da küreselleşme dibe vuracaktı. Pandemi, dibe vuruşu hızlandırdı. Dipten çıkışta daha hızlı olacaktır. Zira dünyada küresel politikalarda değişiklik olacağı kaçınılmazdır. Söz gelimi dünya yeni bir para sistemi arayışı içine girecektir. Dolarizasyon gibi çift para tuzaklarında olan ülkeleri bu tuzaktan kurtaracak ve rezerv olacak daha güvenli yeni bir uluslararası para sistemi gelecektir. Aynı şekilde dış ticarete korumacılık gelmez ve fakat **bizim gibi uzun yıllar cari açık veren ülkeler, gümrük düzenlemeleri yapmak ve kur politikasını değiştirmek zorunda kalacaktır.**

Spekülatif sermaye hareketleri, küreselleşmenin baş belası oldu. Doğrudan yatırımların teşvik edileceği ve spekülatif sermayenin kontrol edileceği bir çıkış gerekiyor. Çin sermaye birikimini tamamladı. Yabancı sermayeye eskisi kadar yüz vermiyor. Dahası Çin Merkez ve yerel yönetimler yabancı sermaye için mülkiyet endişesi yaratacak kararlar alıyor. Geçenlerde Çin'in güneyinde iki bölge yönetimi pandemi nedeni ile gerekirse mülkiyete el konulabileceği kararı almıştı.

Çin'den yabancı yatırım sermayesi çıkışı olacaktır. Çin'den çıkan yabancı sermaye daha çok Hindistan'a gider. **Türkiye olarak eğer, hukuk, demokrasi ve ekonomi alanında inandırıcı kararlar alır ve güven ortamı oluşturursak doğrudan yabancı yatırım sermayesi çekebiliriz.**

Pandemi sonrasında ekonominin hareketlenmesi, ekonomi yönetiminin başarısına bağlıdır. **Genç, dinamik ve müteşebbis ruhlu bir insan kapasitesine sahibiz. Başarının ilk şartı da ekonomi yönetiminin bu gücü harekete geçirmesidir.** Yatırım kararları için siyasi iktidarın yerli sermayede ayırım yapmaması gerekir. Hükümet; üretici ve tüketici üstünde güven oluşturmalıdır. Bunun yolu da algı yaratmak değil, doğruları paylaşmaktır.

NOT: Önceki günkü "Bu Pazar seçim olsa" başlıklı yazımda, Haziran 2018 genel seçimlerinde MHP'nin aldığı oy sehven yüzde 10 olarak yazılmıştır. Fahrettin Yokuş'un hatırlattığı gibi bu oran yüzde 11.1 olacaktır. Düzeltirim.

İbrahim Kahveci Nankör okumuşlar

"Kızmayın sakın bir şey söyleyicem... İnsan kendi ömründen vazgeçebilir ama... bazen diyorum ki çocuklarımla ömründen alsın size versin. Çünkü bu ülke için o kadar önemlisiniz."

Bu cümleler AK Partili bir kadının Sn Cumhurbaşkanına karşı kurduğu cümlelerdi. Çok tartışıldı elbette.

Tabii ki hiçbir annenin evladı hakkında gerçekten böyle düşünebileceği akıllara gelmez. Bir önem arz etmek için bu cümleler kullanılmış olmalı.

Ama iş tabi gerçekten öyle değil.

18 Mayıs tarihinde **"Daha ne olsun"** başlığı ile ülkemiz nüfusunun ekonomik krizden dolayı azalma durumunu yazmıştık. Şimdi biraz daha açarak konuyu seçim tablosu ile ele alalım.

Son birkaç yazıda da tekrar tekrar verdiğim 15+ yaş üstü nüfusun işsizlik oranı ile ülkemizin aslında 2015 yılından beri bir ekonomik buhran yaşadığını görüyoruz.

İşsiz sayısı ve işsizlik oranı maalesef 2015 yılından bu yana baraj seviyesi dediğimiz yüzde 5,0'in üzerinde.

Ve kriz özellikle 2018 yılından sonra çok daha derinleşti.

1980 sonrası nerede ise kendi krizlerinde yüzde 5,2'yi geçmeyen 15+ yaş üstü işsizlik oranı son olarak 2019 yılında yüzde 7,3 ile inanılmaz bir yüksekliğe ulaştı.

Daha eskilerde 5,1 oranında iktidarı tasfiye eden seçmen, bu sefer benzer tepkileri vermiyor. Hatta FAKİRLİK ARTIŞI İLE İKTİDARIN OY ARTIŞI ARASINDA BİR BAĞ BİLE VAR.

Seçmen adeta fakirlikte iktidara daha çok bağlanıyor. Bunu defalarca bu sayfada verilerle aktardık. Şimdi bir kez daha EVLAT durumu üzerinden konuya bakalım.

TÜİK verilerine göre 2019 yılında doğurganlık hızı 2,0 seviyesinden 1,88'e geriledi. Bunu şöyle ifade edelim: 2018 yılında 100 kadın 200 çocuk doğumu gerçekleştirirken, bu sayı 2019 yılında 188 çocuğa geriledi.

100 kadının evlat sayısı bir yılda yüzde 6,09 azaldı.

2014 yılında doğurganlık hızı 2,19 seviyesindeydi. Düşüş kademeli şekilde devam ederken, özellikle 2019 yılında sert gerileme yaşandı.

Burada “Daha ne olsun” yazımda belirttiğim gibi, **doğurganlık hızı ile işsizlik oranı arasında sıkı bir bağ olduğunu tekrar edelim.** Mesela ekonominin canlı olduğu 2011-2014 arasında doğurganlık hızı da artış gösteriyor.

Aslında buraya kadar yazdıklarımı önceki yazılardan bulabilirsiniz.

Yeni konuya gelem:

24 Haziran 2018 ve 31 Mart 2019 seçimleri arasında iktidar partisi AK Parti ve ittifak ortağı MHP oyları yüzde 53,66'dan yüzde 51,64'e geriledi.

2018 Haziran ayında henüz dolar zirve yapmamış ve ekonomi büyümeye devam ediyordu. Oysa 2019 Mart seçimleri tam bir ekonomik kriz içerisinde gerçekleşti.

Ama iktidar ve küçük ortağının oy kaybı sadece 2,02 puan oldu.

Oysa 2018-2019 arasında evlat sahip olma oranındaki kayıp yüzde 6,09'a ulaşarak tarihi bir düşüş göstermişti.

2018-2019 seçimlerinde iktidar, kent merkezlerinde oy kaybına uğrarken, kırsal seçmen ile bu kaybı telafi etmişti.

Şimdi toplam çocuk sayısı üzerinden eğitim durumuna göre gelişmeye bakalım:

2018 yılında 1 milyon 253 bin olan doğan çocuk sayısı, 2019 yılında 1 milyon 184 bine geriliyor. **Çocuk doğumundaki azalış tam yüzde 5,52...**

Peki kimler evlat sahibi olmaktan vazgeçmiş?

Okuma-yazma bilmeyen veya ilkokul bitirmemişlerin çocuk sayısı 136,6 binden 112,8 bine yüzde 17,41 azalış göstermiş. İlkokul bitirenlerin çocuk sayısı ise 128,5 binden 99,8 bine yüzde 22,33 azalış yaşamış.

Oysa eğitim seviyesi ile evlat sahibi olma arasında kısa vadede bilinenin tersine bir ilişki var. Mesela ortaokul ve lise mezunlarının çocuk sayısı sadece yüzde 2,47 azalış göstererek 638 bine düşüyor.

Ve son nokta: Üniversite mezunlarının çocuk sayısı ise bırakın düşmeyi, yüzde 0,04 gibi çok küçük de olsa bir artış yaşıyor.

Acaba neden bilinenin tersine okuma oranı ile çocuk sahibi olma arasında doğrusal bir ilişki var?

İşte bunu da istihdam verilerinden buluyoruz.

Şubat 2018-2020 arası iki yılda toplam çalışan sayısı 1 milyon 412 bin azalarak 26 milyon 754 bin kişiye düşüyor. Ama işini kaybedenlerin nerede ise tamamından fazla ilkokul ve okuma yazma bilmeyenler. Eğitimin düşük seviyesinde işini kaybedenlerin sayısı tam 2 milyon 126 bin kişi.

Lise ne dengi kesimde işini kaybedenlerin sayısı ise sadece 126 bin kişi.

Ve son nokta: Üniversite mezunları bırakın işsiz kalmayı, 840 bin yeni istihdam ile iş sahibi oluyor.

Şimdi sonucu özetleyelim mi?

İşini ve çocuk yapma imkanını kaybeden düşük eğitim seviyeli kırsal kesim, iktidarın gücünü korumasını oyları ile devam ettiriyor. Krize rağmen iş bulan ve çalışan ve de çocuk sahipliğini koruyan üniversite mezunları ise şehir merkezlerinde iktidara daha az oy veriyor.

29 Mayıs 2020, Cuma **BAŞYAZI** **MEHMET BARLAS**

AK Parti'yi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı destekleyenler CHP'yi gündemde tutuyor

İlgi çekici bir çelişki var siyasete bakış açılarımızda... Özellikle iktidar partisinin ve Cumhur İttifakı'nın tutumundan yana olanların davranışlarında görülüyor bu çelişki...

Büyük başarı

Şöyle ki... 20 yıla yakın süredir iktidarda olan AK Parti ve lideri Tayyip Erdoğan ülkenin kaderini de, yapısını da değiştirdi. Türkiye artık dünyanın en güçlü 20 ülkesinden biri olarak yarına güvenle bakıyor. Alt ve üst yapısı hayal edilemeyecek oranda yenilendi. Dev yatırımlar Türkiye'yi yeni bir döneme taşıdı. Bunu en son olarak sağlık alanında görmedik mi? Hastanelerimizin düzeni dünyanın en gelişmiş ülkelerini geride bıraktı.

Çağ atladık

Açıkçası her alanda gerçekten çağ atladı Türkiye... Kendisine hedef olarak belirlediği alanlarda, Türkiye ile yarışa girmek çok kolay değil. Örneğin kendi silahlarını yapabilmek konusunda dünya çapındaki başarılarla imza atıyor. İnsansız hava araçlarının Libya'daki başarıları dünyaya parmak ısırtıyor.

Halk desteği

Bu siyasi başarıların sonucu halk desteğinin AK Parti ve Tayyip Erdoğan'ın arkasında yoğunlaşmasıdır. Son olarak koronavirüs salgını ile mücadeledeki başarılar da, kamuoyu anketlerine destek rakamları ile yansdı. Ana muhalefet lideri Kılıçdaroğlu'nun tutulma oranı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yarısı kadar bile değil.

CHP propagandası

Buna karşı AK Parti'yi tutan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı destekleyenler, hemen her gün sadece CHP'den ve onun yandaşlarından yakınan yorumlar yapıyorlar. Seçmen katında fazla bir varlık gösteremeyen CHP, bu yakınmalar olmasa belki unutulacaktır. Ama her dakika ve her gün CHP'den ve onun yandaşlarından yakınan yorumlar sayesinde, CHP varlığını sade sürdürmüyor. Güçleniyor da...

Son bulmalı

Bu gariplik artık sona ermelidir. CHP'yi güçlendirmek ve her dakika onun varlığını hatırlatmak, AK Parti taraftarlarının ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın destekçilerinin görevi olmamalıdır.